Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem.

היינט 8 זייטן

№ 246 „Lubliner Tugblat” פרייז 20 גראש

לובלינער טאגבלאט

אבאנעמענט-פרייז אין לובלין א חודש 3 זל. פראווינץ א חודש 4 זל.
אנאנסען-פרייז: (א מילימעטער-שורה) 1-טע און 4-טע זייט 10 שמאלטען, אין טעקסט 5 שמאלטען, 1-טע זייט 33 גראשען, אין טעקסט 60 גראשען, 4-טע זייט 24 גראשען
פרייטאג און ערב יום טוב 50 פראצענט טייערער.

זעכצענטער יאהרגאנג

פרייטאג פ׳ לך לך ז׳ חשון תרצ״ד 27 Paździer. 1933
אדרעס: לובלין, קראלעווסקא 13, טעלעפאן 920, פאסט-קאנט 15.
Adres redakcji i administracji: Lublin Królewska 13 tel. 9-20

כל ראש לחלי,—וכל לבב דוי!

טומדים אנו טתה פנינו לסראת צלמות הנורא והאיום!

גלה כבוד מישראל כי נלסח ארון ברית ד׳ – הוסי״ה טטרה מראש כל אדם

בהלקח מאתנו בשנת הארבעים ושש לחייו מנהיגנו, ראש שבטי ישראל, לב האומה, דמות האדם בצלמו – צלם האלסים, מאיר עיני הגולה, שר ישראל, רכבו ופרשיו, גאון טולם, מופת דורו, קברניטו, יועצו, ומשרתו, טבד ד׳ נאמן ומסור לעדתו, בנפשו לבו ומאודו, ראשית-ישראל ותפארתו — רשכבה״ג, שר התורה אדוניו מורנו ורבנו הרה״ג ר׳

מאיר שפירא זצ״ל

האב״ד ור״מ דק׳ לובלין יצ״ו

יוצרה פוטלה מיסדה משכללה מנהיגה הרוחני מפרנסה הגשמי ראשה ורכבה של

הישיבה הקדושה העולמית ישיבת חכמי לובלין

זכר טשה לנפלאותיו – פטולתו טומדת לטד

יום לוית מנוחתו כבוד הוקבעה על יום א׳ וירא

ע״פ דרישת גדולי וגאוני זמננו אשר מכינים עצמם לבא לחלוק לו כבורו האחרון

סרטו לבבכם וטל בגדיכם

W pierwszą bolesną rocznicę zgonu nieodżałowanej pamięci syna naszego

Nysena Mermonsztajna

stud. praw

odbędzie się w niedzielę o godz. 11-ej na cmentarzu żydowskim na Wieniawie nabożeństwo żałobne oraz odsłonięcie pomnika na które to smutne obrzędy zapraszają

RODZICE.

ד״ר מעד.

י. סורלאנדטר

הארץ- און לונגען-קראנקהייטען

איבערגעצויגען אויף

סרולטווסקי 15 וו. 6.

טעלעפאן 2-93

נעהמט אן פון 10 ביז 12 פון 4–7

דעם טיעפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דער פאמיליע **פישמאן** צוליעב׳ן טויט פון זייער פאטער, שווער און זיידע

משה צבי נ״ע

די ערד זאל איהם גרינג זיין. איהר זאלט שוין בעהיט ווערען פון צער.

אין נאמען פון די לובל. יודישע טאנדיים-סוחרים פארזיצענדער **מנשה בראפמאן**

8-טונג לובלין און פראווינץ!

די לאנג-יעהריגע בעקאנטע קאלאניאל-פירמע

נ. טייגמאן

לובארטאווסקא 13 טעל. 542.

מאכט בעקאנט, אז עס איז אנגעקומען אלע סארטען

נייע הערינג

ווי איסלענדער, שאטען, שטארנאווער, יארמוט און אנדערע ערשטקלאסיגע מארקען. ווי אויך אלע סארטען

— און פערשידענע —

רייך קאלאניאל-סחורות

— דער פערסויף —

צו קאנסורענץ-פרייזען!

הארטגלאס ירשנט גרינבוימען

צום אנהויב פון דער נייער סיים-סעסיע וועט אנשטאט גרינבוימען קומען אין סיים ויינער א פארטרעטער. ווארן די „מזרחי" פארלאנגען אויפסניי, אז דער מאנדאט זאל אוועקגעגעבען ווערען פארבעטיינגען, עווענטועל דעם הרב בראָדט, גרינבוים אבער פארלאנגט און אזוי וועט עס שוין ווארשיינליך בלייבען, אז אויף זיין ארט זאל אין סיים קומען זיין לאנגיעהריגער חבר לדעה, אדוו. הארטגלאס.

גרינבוים וויל האבען אויף זיין ארט א מענש, וועלכער זאל פארזעצען זיין קאמף, בעת פארבשטיין אדער הרב בראָד זענען גענייגט צו אונגאדעס.

און אט האבען מיר די געלעגענהייט צו בעקענען זיך מיטן אינהאלט פון פאליטישען רעפעראט, וואס גרינבוימס קונפטיגער יורש האט היינטיגע וואך געהאלטען אויף דער זיצונג פון ציוניסטישען פארטיי-ראט אין פוילען. אדוו. הארטגלאס האט געזאגט אזוי:

— „די רעגירונג ערפילט איהרע פליכטען לגבי אונז. זי פערוילערט אונז די עלעמענטארע מענשליכע רעכט, ווייזט אונז ארויס סימפאטיע אין איהר אויסערן-פאליטיק און בעקעמפט דעם אנטיסעמיטיזם. און דעריבער האבען יודען דערזעהן אין איהר די פערטיידיגערין געגען אנטי-יודישע ארויסטריטען און ווייל מיר גיבען זיך אב א חשבון, אז נאך דער איצטיגער רעגירונג קאן קומען אנ'ערגערע פאר יודען, דעריבער בעצהען מיר זיך איצט צו דער רעגירונג גינסטיגער און פערקלענערן די פאדערונגען אונזערע".

אנ'אפענע, דרייסטע און קלארע אפערטע צו דער סאנאציע. אויס קאמף, רעדוצירען די פאדערונגען און שטיצען די רעגירונג, ווייל—עס קען זיין ערגער.

מיר זענען נישט אויסען אויף דעם ארט צו פיהרען א פאלעמיק מיט דער עצם שטעלונג פון אדוו. הארטגלאס. דאס איז א קאפיטעל פאר זיך. מיר זענען אבער יא אויסען אנצווייזען, די דאזיגע שטעלונג איז אין א פולשטענדיגער סתירה צו דער ביזאיצטיגער ליניע פון דעם גרינבוים און אויב אזוי איז נישט צו פערשטעהן, פארוואס פארבשטיין איז ווינציגער כשר פאר הארטגלאסן. און נאכמעהר פערשטעהט מען נישט, פארוואס אייגענטליך גרינבוים ריקט ארויס הארטגלאסעס קאנדידאטור, אלענפאלס האט מען פון הארטגלאס'ס רעפעראט געהערט אנ'אנזאג, אז מיט גרינבוימס אוועקפאהרען ענדיגט זיך אויך דאס קאפיטעל קאמף פאר נאציאנאלע רעכט, וועלכע דאס פוילישע יודענטוהם האט פאר די לעצטע 15 יאהר געפיהרט דוקא אונטער גרינבוימס אנפיהרונג.

און איצט וועט זיך אנהויבען א נייע קאנקורענץ: ווער קען שנעלער און בעסער לויפען אין רעגירונגס-שויס: די קאנגרעס-פוילישע ציוניסטען, די גאליציאנער, די אגודה, די פאלקיסטען אדער ווישליצקי. און ווער ווייסט, ווי ווייט מען וועט אראבלאזען דעם פרייז, כדי אנצוקומען פריהער צו דער מעטע... קלאר, אז דאס וועט דאס פוילישע יודענטוהם קאסטען טייערער ווי די ביזאיצטיגע קאנקורענץ צווישן די פארטייען און גרופען.

עס האט אבער אין זיין פאליטישען רעפעראט דעם; הארטגלאס בעריהרט אויך אנדערע מאמענטען. ער האט בעשולדיגט די ציוניסטישע טוהער, אז צוליעב זייערע חטאים הויבען אן אויף דער יודישער גאס בעקומען השפעה אנדערע עלעמענטען. דאס האבען די ציוניסטען דערלאזט, אז א.ג. גלות-פראגען זאלען איבערגעוויזען ווערען דעם יודישען וועלט-קאנגרעס, דאס האבען זיי געפיהרט מאזור'ן קיין זשענעווע. א צווייטער פעהלער פון די ציוניסטישע פיהרער, האלט הארטגלאס, איז געווען די נישט דעצידירטע שטעלונג פון ציוניסטישען קאנגרעס וועגן דער לאגע פון די דייטשע יודען. האבען זיך אנגעהויבען הערען שטימען, אז מען דארף ליקווידירען דעם פוילישען ציוניזם. אלזא, אויך אין די ענינים פערלאנגט הארטגלאס א ראדיקאלע ענדערונג פון דער טאקטיק און רעקאמענדירט איבערצורייסען מיט דער פאליטיק פון שטיצען זיך אויף אנדערע נאציאנאלע מינדערהייטען.

אויך אין דער לעצטער פראגע טרעט אדוו. הארטגלאס ארויס געגען זיין רבין און פיהרער, מיט וועמען ער האט ביז איצט טריי מיטגעארבייט.

עס איז פאר דער יודישער עפענטליכקייט נישט גענוג קלאר, וואס עס טראכטען און זאגען די פיהרער פון פוילישען ציוניזם וועגן דער פראגע: ציוניסטישער-קאנגרעס און יודישער וועלט-קאנגרעס. עס איז אבער כדאי צו ברענגען די שטים פון אזא פראמינענטען ציוניסטישען לידער, ווי עס איז ד"ר נחום גאלדמאן. מיר ברענגען

דא ווארט ביי ווארט א ציטאטע פון זיינעם אנ'ארטיקעל:

— „איך קען נישט פערשטעהן, שרייבט גאלדמאן פארוואס די ציוניסטען זאלען זיין אזוי איבער-עמפינדליך און זיך גלייך שרעקען, ווען פון אנ'אנדערער טריבונע ווערען קריטיקירט געוויסע געשעהענישען אויפ'ן ציוניסטישען קאנגרעס. איך קען דאס זאגען, ווייל, ווי בעקאנט, האב איך אויף דער זשענעווער קאנפערענץ זעהר ענטשיידען און ענערגיש פעאטיידיגט די האלטונג פון ציוניסטישען קאנגרעס בנוגע דער דייטשער יודען-פראגע. איך שטעה אויך איצט אויף דעם שטאנדפונקט, אז דער ציוניסטישער קאנגרעס האט אין זיין רעזאלוציע וועגן דייטשלאנד אנגענומען די ריכטיגע שטעלונג. איך האב אין דער דיסקוסיע ערקלערט, אז דער ציוניסטישער קאנ:רעס, וועלכער האט צו פערטיידיגען בעשטימטע פאזיציעס און האט צו ערפיהלען בעשטימטע, קאנקרעטע אויפגאבען אין בעצוג צו די דייטשע יודען, מוז זיך בענוצען מיט אנ'אנדערער שפראך ווי א אלגעמיין יודישע קאנפערענץ, וועלכע מוז און קען ארויסגעהן אין דער פראגע פון גאנץ אנדערע שטאנדפונקטען. עס איז נישטא קיין שום סתירה דערין, וואס די זעלבע ציוניסטען, ווי איך למשל, האבען אין פראג און אין זשענעווע פערטייטיגט גאנץ אנדערש פארמולירטע רעזאלוציעס. איך בעטאן דאס, ווייל איך האלט, אז אין דעם שטעקט איינער פון די הויפט-ארגומענטען פאר דער נויטווענדיגקייט פון וועלט-קאנגרעס. דער ציוניסטישער קאנגרעס קען נישט איצט מעהר פיהרען דעם קאמף פאר יודישער גלייכבערעכטיגונג און פאר די גלות-אינטערעסען פון יודישען פאלק, ווי עס וועט און מוז דאס טהון א יודישער וועלט-קאנגרעס. דער ציוניזם מוז זיך אין איצטיגען סטאדיום אריינטירן אין דער

ערשטער רייהע אויף צו שטיצען די בערערפנישען פון א"י, דערוועגער איז געווארען אונפערמיידליך די צווי טיילונג אויף א ציוניסטישען קאנגרעס פאר ארץ-ישראל און א יודישען וועלט-קאנגרעס פאר'ן גלות".

שטעלען מיר ענטקעגען די צוויי ארויסטריטען פון ה' הארטגלאס און פון ה' גאלדמאן, זעהן מיר, אז בעת ה' הארטגלאס בעטראכט אלס חטא, וואס מען האט דערלאזט קיין זשענעווע „אנדערע", האלט ה' גאלדמאן, אז דאס ברענגען די „אנדערע" קיין זשענעווע איז א געבאט פון דער שעה און א מוז פון יודישען גלות-לעבען.

ה' הארטגלאס האט אלזא אין דער גאנצער א. ג. גלות-פאליטיק זיך אבגעזאגט פון גרינבוימס פראגראם און פרעדיגט אנ'אוגאדע מיט דער סאנאציע, אבזאגען זיך פון די איבריגע נאציאנאלע מינדערהייטען און דגל. דאגעגען אבער ווען עס האנדעלט זיך וועגען די איבריגע יודישע פארטייען איז ער געוואלדיג אימפעריאליסטיש, ער וואלט געוואלט פערשטעלען דעם וועג אלע „אנדערע", ער נויטיגט זיך נישט אין קיין יודישען וועלט-קאנגרעס און חלומט וועגען עפעס א מופת, אז א ציוניסטישער קאנגרעס זאל פון איין זייט קענען שליסען אבמאכען מיט א היטלער-רעגירונג און פון דער אנדערער זייט קענען ענערגיש מיט איהר פיהרען א קאמף.

ניין. הארטגלאס וועט ירשענען גרינבוימס סיים-מאנדאט, ער קען אבער און וועט אבער נישט ווערען דער גייסטיגער יורש פון דעפ. גרינבוים.

י. ניסטנבוים.

די „שטראף-עקספעדיציע" פון אינספעקטאר קרופטשאק

(צום אינצידענט היינטיגט וואד איז א פאוושטכנט שול)

פון א שווארצער

בעשערט דעם לובלינער שול-אינספעקטאר ה' קרופטשאק פאפולער צו ווערען ביי דער יודישער געזעלשאפט. מסתמא וויל ער אזוי, מסתמא דארף ער אזוי. פערגינען מיר עס איהם.

וואלטען מיר געקענט מיטן ה' קרופטשאק פערפיהרען א שמועס מכח יודישנאציאנאלער מינדערהייט, מכח אונזערע שול-פאדערונגען און מכח דעם גרויסען אנסייל, וואס מיר האבען אין די שטייערן, פון וועלכע עס ווערט אויסגעהאלטען דאס גאנצע שול-וועזען אין לאנד. אבער עס וואלט אונז דער ה' קרופטשאק זיכער געענטפערט: דאס זענען פאר מיר צו גרויסע פראבלעמען. איך בין נישט קיין פרעמיער, נישט קיין בילדונגס-מיניסטער, איך בין בלויז שול-אינספעקטאר און דארף אויף מיין בעשיידענעם אמט מיין פליכט ערפילען.

וועלען מיר דעריבער רעדוצירען אונזער שמועס בלויז טאקע צו די אויפגאבען פון ה' קרופטשאק אלס שול-אינספעקטאר.

עס איז זעהר פיין, ווען א אינספעקטאר בעווילינגט צו קומען אויף אנ'עלטערן-פערזאמלונג אין א שול. אונמיטעלבארער קאנטאקט מיט עלטערן איז נויטיג נישט בלויז פאר לעהרער, נאר אויך פאר די, וועלכע לייטען מיטן שול-וועזען און אויב דער ה' קרופטשאק האט זיך מטריח געווען אויף א פערזאמלונג פון יודישע עלטערן, האט ער מסתמא געמיינט צו בעקענען און צו דערוויסען זיך די שטימונגען, כאראקטער און איינשטעלונג פון די יודישע טאטעס און מאמעס ארויסגעוויזען האט זיך אבער, אז ה' קרופטשאק וויזיט אויף א יודישער עלטערן-פערזאמלונג איז געווען א מין „שטראף-עקספעדיציע".

עס האבען בעקומען „סמ'ך" די עלטערן און עס זענען געפאלען קרבנות די מיטגלידער פון עלטערן קאמיטעט. גראד אנ'אקטיווער עלטערן-קאמיטעט, א סך געשהען פאר דער דאזיגער שול, אגב פשוטע יודען, איבערגענומען זיך מיט זייער ארבייט, זענען זיי געקומען דערצעהלען אויף דער פערזאמלונג וואס אלץ זיי האבען געטהון, זאל אויך דער אינספעקטאר וויסען און מסתמא וועלען זיי דאך לכל-הפחות בעקומען א דאנק.

ווייסט איהר דאך שוין דעם פערלויף פון דער פערזאמלונג. דער עלטערן-קאמיטעט האט געגעבען געמוזט פערלאזען דעם זאל מיט ארבגעלאזטע קעפ.

און אלץ דערפאר, ווייל יודישע עלטערן האבען געהאט „חוצפה" צו רעדען יודיש.

דעם ה' קרופטשאק האט דאס שטארק דענערווירט. אויף וויפיעל מיר ווייסען, האט ער געהאט א ברירה צו שאנעווען זיינע נערווען און נישט קומען אויף דער פערזאמל.גו, ווייל ער האט שוין געוואוסט פון פריהער, אז יודישע עלטערן רעדען אויף זייערע פערזאמלונגען יודיש און א סברה, אז ה' קרופטשאק איז געקומען אויף דער פערזאמלונג טאקע דערפאר, ווייל ער האט געוואוסט, אז מען וועט אויף דער פערזאמלונג רעדען יודיש.

—ווער עס וויל נישט אדער קען נישט רעדען קיין פויליש, זאל פון מארגען אן נישט געהערן צום עלטערן קאמיטעט!

אויף וואס פאר א גרונד נעהמט זיך דער ה' קרופטשאק אזעלכע רעכט! נישט די ביז-איצטיגע קאנסטיטוציע און נישט די נייע קאנסטיטוציע, וועלכע ווערט איצט פראיעקטירט, פערוועהרט יודישע עלטערן צו רעדען יודיש, נישט פערהאן אויך קיין שום פארשריפטען, וועלכע זאלען אזעלכעס פערוועהרען. און צי איז טאקי גענוג דער אונווילען פון א אינספעקטאר, אז סוזענטער יודישע עלטערן זאלען מיט איינמאל בעקומען געשלאסענע מיילער.

15 יאהר שוין עגזיסטירען פאווסעכנע שולען, און 15 יאהר רעדען יודישע עלטערן אויף זייערע פערזאמלונגען יודיש. סא וואס עפעס פלוצלונג פאר א נייע גזירה האט עס אויסגעטראכט דער ה' קרופטשאק! וואס איז ער דערמיט אויסען און וואס וויל ער דערמיט דערגרייכען!

ערציהונג און מלוכהשע ערציהונג.

צוויי טערמינען, וועלכע דער ה' קרופטשאק פערשטעהט מסתמא אויסגעצייכענט. סא ווי שטעלט ער זיך פאר ערציהונג פון א קינד, אויב דער לעהרער וועט קיינמאל נישט וויסען וואס טאטע-מאמע טראכטען און אויב די לעהרערשאפט וועט קיינמאל נישט האבען די מעגליכקייט צו הערען וואס די עלטערן האבען זיי צו דערצעהלען. צי וויל ה' קרופטשאק בעזייטיגען די מאמע פון דער ערציהונג פון קינד? האלט נישט דעם ה' קרופטשאק, אז שול און היים, לעהרער און עלטערן ווירקען צוזאמען ביי דער ערציהונג? און אויב אזוי צו וואס-זשע רופט מען עלטערן-פערזאמלונגען, צי נאר דערפאר מען זאל ביי די טאטעס און מאמעס שלעפען עטליכע גילדען אויף כלערליי הוצאות און זאמלונגען אין דער „אומזיסטער" שול? מלוכה'שע ערציהונג.

צי האלט טאקע דער ה' קרופטשאק, אז מיק פערשליסען די מיילער פון טויזענדער יודישע עלטערן, וועט ער ווירקען פאזיטיוו אויף דער מלוכהשער ערציהונג פון די קינדער? צי האט זיך ה' קרופטשאק פערטראכט וועגען דעם, וואס עס פיהלט אזא יוד, ווי ה' ליכטער, וועלכער האט נעבעך אזוי פיעל יאהרען אנגעארבייט פאר דער שול, און צום שלוס האט מען איהם פערטריבען בלויז דערפאר, ווייל ער קען נישט רעפערירען א בעריכט אויף פויליש.

און צי האט ה' קרופטשאק געזעהן און געפיהלט דעם שטילען כעס און שפעטער הויכע אויפרעגונג צווישען די פערזאמעלטע עלטערן און צי האלט ער טאקע, אז אט די דאזיגע האנדלונג זיינע איז מסוגל צו געווינען די עלטערן פאר דער „מלוכה'שער

וואָס הערט זיך אין לובלין?!

קינפֿטיגן חודש זאָל הרב שפּירא פֿערלאָזען לובלין

מיט וואָס לאָדז באַמבאַרדירט לובלין.— די אַקציע אין שטאָדט נישט אַרויסצולאָזען דעם רב.— פֿאַרוואָס איז די צווייטע לאָדזשער דעלעגאַציע נישט געקומען נעכטען קיין לובלין

צוליעב דער פּלוצלינגער קראַנקהייט פֿון רב זענען דערווייל די אונטערהאַנדלונגען אָבגעלעגט געוואָרען.

אין די אָרטאָדאָקסישע קרײַזען אין לובלין וואַקסט איצט אַ שטימונג נישט צו דערלאָזען, אַז לאָדזש זאָל בײַ לובלין צונעהמען דעם רב, הרב ר' מאיר שפּירא. עס ווערען אָבגעהאַלטען בעראַטונגען, גערופֿען אַסיפֿות, עס ווערען געוועהלט קאָמיטעטען און — מען וועט קעמפֿען.

צי וועט די דאָזיגע אַקציע ברענגען עפּעס אַ ממשותדיגען רעזולטאַט, צי וועט די אומשטאַנד זײַן אָבצוהאַלטען די אַפּעטיטען פֿון דער לאָדזשער קהלה, וועלכע באַמבאַרדירט לובלין מיט 5־ער און 50־ער טויזענדער זלאָטעס, איז אַ גרויסער ספֿק. בפֿרט נאָך, ווען אין איהר אַפּעטיטיוע האָט די לאָדזשער קהלה זיך שוין ווײַט אַרויסגערוקט און פֿערנומען אין לובלין וויכטיגע סטראַטעגישע פּאָזיציעס.

ווי בעקאַנט האָט מיט צוויי וואָכען צוריק געווײַלט אין לובלין אַ לאָדזשער קהלה־דעלעגאַציע און געקומען מיטן לובלינער רב צו אַ הסכם וועגען די עיקר־פֿראַגען.

נעכטען האָט קיין לובלין געזאָלט קומען אַ צווייטע דעלעגאַציע מיטן ווי־צע־פּרעזעס פֿון דער לאָדזשער קהלה־פֿערוואַלטונג, ה' בערגמאַן בראש. די דעלעגאַציע האָט געזאָלט דעפֿיניטיוו אונטערשרײַבען דעם כתב הרבנות. די דעלעגאַציע איז אָבער קיין לובלין נישט געקומען.

די סיבה איז פֿאָלגענדע:

הײַנטיגע וואָך איז דער לובלינער רב פּלוצלינג נישט געזונד געוואָרען. דאָקטוירים האָבען פֿעסטגעשטעלט, אַז דאָס איז אַ גריפּע, וועלכע קאָמפּליצירט זיך אָבער אויך מיט אַן אַנדער קראַנקהייט. דער לובלינער רב ליגט צו בעט מיט אַ שטאַרק געהעכערטער טעמפּעראַטור. דאָקטוירים פֿערזיכערען, אַז אין עטליכע טעג וועט דעם רב בעסער ווערען, דערווײַל האָבען זיי איהם פֿעראָרדענט צו ליגען רוהיג צו בעט.

צוליעב אָט דער דאָזיגער סיבה האָט מען פֿון לובלין טעלעפֿאָנירט קיין לאָדזש, אַז די דעלעגאַציע זאָל נישט קומען.

וואַהרשײַנליך וועט די דעלעגאַציע קומען קומענדיגע וואָך און דעמאָלט וועט דער ענין ענדגילטיג ווערען פֿערענדיגט.

די אָרטאָדאָקסישע קרײַזען, וועלכע האָבען אנטוויקעלט אַ קאַמפּאַניע נישט אַרויסצולאָזען דעם רב פֿון לובלין, האָפֿען, אַז זיי וועט געלונגען אין די נאָהענסטע טעג דאָס גאַנצע אָרטאָדאָקסישע לובלין און אויסאַיבען אַ מאָראַלישען דרוק אויפֿן רב און אַזוי אַרום פֿערהאַלטען איהם אין לובלין...

ווי מיר ווערען געוואָר איילט די לאָדזשער קהלה מיטן ערלעדיגען דעם דאָזיגען ענין און עס איז דעריבער וואַרשײַנליך, אַז שוין אין מאָנאַט נאָוועמבער זאָל די לאָדזשער קהלה פֿײַערן דעם קבלת־פנים פֿון לובלינער רב.

אַ טראַגישער שפּרונג

אויסערגעוועהנליך טראַגישער פֿאַל האָט נעכטען פּאַסירט אויף דער לובלינער באַהן־סטאַציע מיטן 18־יעהריגען קאַזימיעזש וואַיטשיק, אַ סטודענט.

וואַיטשיק האָט געזאָלט אָבפֿאָהרען קיין דעמבלין און זיך אַרויפֿגעכאַפּט אויף אַ פֿראַכטצוג. געשעהן איז דאָס אָבער אַזוי אונגליקליך, אַז ער איז אַרונטערגעפֿאַלען אונטער די רעדער פֿון צוג, וועלכע האָבען איהם אָבגעשניטען בײַדע פֿיס.

מען האָט איהם אָבגעפֿיהרט אין שאַריטעקס־שפּיטאָל, וואו ער איז אין שטאַרקע יסורים אין עטליכע שעה אַרום געשטאָרבען.

אז מ'שלאָגט א מאַמע

אויף 1־טער מאַי גאַס 47 וואוינט די פֿאַמיליע סטאַראָיו. פֿערמאָגט די פֿאַמיליע אַ זוהנדעל. מיט וועלכען קיין שום מאַמע קען זיך נישט בענשען. דאָס זוהנדעל רופֿט אַרויס סקאַנדאַלען, אַוואַנטורעס, זידעלט אַלע שטויביגע און נעכטען זיך געוואָרפֿען שלאָגען די אייגענע מאַמע, אַ פֿרוי פֿון 55 יאָהר.

דאָס האָט אויף דער פֿרוי אַזוי שטאַרק געווירקט, אַז זי האָט עטליכע שעה געוויינט, ספּאַזמירט און סוף כל סוף עס נישט איבערגעהאַלטען. זי איז אַרײַן אין אַ בעזונדערע שטוב און זיך געסמט מיט עסיג־עסענץ.

צום גליק האָט מען עס בעצײַטענס בעמערקט, אַרויסגערופֿען די פּאָגאָטאָוויע און איהר אָבגעראַטעוועט.

אַרעסטירט דעם „ווײַסען פּערעץ"

געשמדט זיך אין לובלין, געוואָרען אַ קאָמאַרניקער אין לאָוויטש און זיצט אין תפיסה אין וואַרשאַ

דער „ווײַסער פּערעץ" איז אַ שם־דבר אין לובלין. זײַן אמת'ער נאָמען איז אַמאָל געווען מענדעל, שפּעטער ווען ער האָט זיך פֿערליעבט, גע־שמדט און חתונה געהאַט מיט אַ לובלינער שיקסע איז זײַן נאָמען געוואָרען מיעטשיסלאַוו.

שוין נאָכ'ן שמד האָט מיעטשיסלאַוו פּערעץ בעמיהט זיך צו פֿערברענגען דווקא אין אַ יודישער סביבה, מיט יודען גערעדט נישט אַנדערש ווי יודיש און זיך ווי בעמיהט מען זאָל איהם נישט אויסמײַדען אין אַ יודישער געזעלשאַפֿט. דעריבער אויך האָט אַ שטאַרקען אײַנדרוק געמאַכט די ידיעה, אַז מיעטשיסלאַוו פּערעץ (דער ווײַס־האָריגער) איז אַרעסטירט געוואָרען.

מיעטשיסלאַוו פּערעץ איז אין לעצטען יאָהר נאָמינירט געוואָרען אַלס קאָמאַרניק. דעם אמט האָט ער איבערגענומען אין לאָוויטש און ווי עס ווײַזט אויס האָט ער זיך אָנגעשטעקט מיט דער מחלה פֿון מאַנכע געוועזענע לובלינער קאָמאַרניקעס, ווײַל לויט די ביז־איצטיגע ידיעות איז פּערעץ אַרעסטירט געוואָרען אונטער דער בעשולדיגונג פֿון דעפֿראַודאַציעס. עס איז אין זײַן קאַנצעלאַריע דורכגעפֿיהרט געוואָרען אַ רעוויזיע, וועלכע זאָלען האָבען פֿעסטגעשטעלט, אַז ער האָט מיסברויכט מיט גרעסערע סומען געלד ווי: 8 טויזענד זל. פֿון פֿינאַנס־אמט, 5 טויזענד זל. די ליפֿעראַנטען פֿון בענזין, אַפּאַנעס און ד. גל.

פּערעץ זאָל פֿון לאָוויטשער תפיסה האָבען איבערגעפֿיהרט געוואָרען קיין וואַרשאַ.

די ווײַטערע אויספֿאָרשונג איז אין גאַנג.

פֿון דער אַמאַטאָרען־טרופּע

צוליעב טעכנישע סיבות ווערט דעם הײַנטיגען שבת נישט געשפּיעלט.

פֿרײַטאָג דעם 3־טען, שבת דעם 4־טען ווערען צוגעגרייט 2 אינטערעסאַנטע פֿאָרשטעלונגען לטובת לינת החולים.

יודישע קינדער ווילען פֿרײַטאָגצונאַכטס זיין אין דערהיים

אינטערווענץ פֿון לובלינער רב בײַם שול־אינספּעקטאָר.— שטאַרקע בעאונרוהיגונג צווישען יודישע עלטערן.—

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, וואָס די יודישע קינדער ווערען אין די פּאָוושעכנע שולען געהאַלטען אויך אום פֿרײַטאָגצונאַכטס און דער ערקלערונג פֿון אַ שול־לײַטער ה' מיכאַלסקי, אַז ווערענס דאָס געפֿעלט נישט מעג די קינדער אַרויסגעהמען פֿון שול, האָט דער לובלינער רב בעשלאָסען וועגען דעם צו אינטערווענירען בײַם שול־אינספּעקטאָר.

די אינטערווענץ איז געווען נישט קיין מונדליכע, נאָר אין פֿאָרם פֿון אַ בריעף, אין וועלכען דער לובלינער רב האָט אויספֿיהרליך מאָטיווירט און אויפֿגעקלערט די רעליגיעזע טעמים, צוליעב וועלכע די יודישע קינדער דאַרפֿען נישט געהאַלטען ווערען פֿרײַטאָגצונאַכטס אין שול.

ווי מיר דערוויסען זיך, איז מצד דעם שול־אינספּעקטאָר געגעבען געוואָרען אויף דעם בריעף נישט קיין שריפֿטליכער, נאָר אַ מונדליכער (טעלעפֿאָנישער) ענטפֿער. דער ענטפֿער איז אָבער נישט קיין קלאָרער, נאָר אַ צוזאָג, אַז די אינספּעקטאָריאַט וועט ערשט די פֿראַגע בעטראַכטען.

היות ווי דער לובלינער רב האָט אינטערווענירט נאָך פֿאַר דער לעצטער שוין איצט בעריהמטער, עלטערן־פֿערזאַמלונג אין דער פּאָוושעכנער שול נומער 19 און היות ווי אויף דער דאָזיגער פֿערזאַמלונג האָט מען עס טאַקע געהערט די ווערטער: אויב עס געפֿעלט אײַך נישט, נעהמט אַרויס די קינדער, הערשט צווישען די יודישע עלטערן אַ שטאַרקע בעאונרוהיגונג. מאַסען עלטערן זענען דעצידירט אויף אַלעם און ווילען בשום אופֿן נישט מסכים זײַן, מען זאָל זייערע קינדער האַלטען פֿרײַטאָגצונאַכטס אין שול.

ערציהונג"!

און איצט קומט דער ענין „פֿרײַטאָגצונאַכטס".

דער זאַל האָט געברויזט ווי אַ קעסעל. יודישע פֿרויען האָבען פֿערגעסען, אַז זיי דאַרפֿען זיך „האַלטען", אַז זיי „טאָרען נישט" רעדען קיין יודיש און זיי האָבען זיך טאַקע הויך צושריגען געגען דעם, וואָס מען צווינגט זייערע קינדער צו געהן אום שבת אין שול.

— „דאָס איז נישט קיין מיטינג פֿון „בונד"!

עס מעג ה' קרופּטשאַק פֿערשטעהן, אַז דורך אַזאַ אופֿן רעאַגירען ווערט דורך איהם און נישט דורך די עלטערן אַרײַנגעפֿיהרט אַ מיטינג־טאָן.

צווינגט מען עלטערע מענשען צו שווײַגען, לאָזט מען זיי נישט אויסרײַדען, מוז אַזאַ קעסעל אויפֿרײַסען. דערפֿאַר האָט מען שוין דערנאָך נישט גערעדט אויף יודיש, נאָר געשריגען.

די אײַגענאַרטיגע און אונגעהערטע טאַקטיק פֿון ה' קרופּטשאַק טרעפֿט זעהר טיעף און זעהר שווער טויזענדער יודישע עלטערן אין לובלין. און עס וואָלט באמת געווען פֿיעל נוצליכער, אַפֿילו פֿאַר דער מלוכה'שער ערציהונג, אַז אַנשטאָט אַכטונג צו געבען אויף אַ יודישער עלטערן־פֿערזאַמלונג זאָל דער ה' אינספּעקטאָר בעסער זיך פֿעראינטערעסירען מיט די קריסטליכע לערער, וועלכע ער שיקט פֿונאַנדער אין די פּאָוושעכנע שולען מיט יודישע קינדער און אַכטונג געבען, אַז די דאָזיגע שולען זאָלען נישט בעגליקט ווערען מיט אַזעלכע לערער ווי דער ה' קראַוטאַן מילער פֿון כאָדעל, וועלכער פּאַטשט יודישע קינדער, זידעלט זיי, צווינגט זיי צו קריסטליכע תפֿילות, לויבט היטלערן, פּרעדיגט היטלעריזם און ערקלערט אָפֿען די קינדער, אַז ווען ער זאָל ווערען פּוילישער פּרעזידענט, וואָלט ער פֿון פּוילען פֿערטריבען די „פּאַרשיווע זשידעס".

אַ שאָד, וואָס ה' קרופּטשאַק לאָדעוועט אויס זײַן היגש ביסעל ענערגיע אויף יודישע עלטערן־פֿערזאַמלונגען. בײַ אַ גוטען ווילען, וואָלט ער געקענט, ווי מיר האָבען עס בעוויזען, מיט מער נוצען פֿאַר דער שול פֿערווענדען די ענערגיע ערגיץ אַנדערש.

אַ שוואַרצער

פֿון שטאָדטישען טעאַטער

זונטאַג 8 אַזייגער וועט דער רעדוטע־אַנסאַמבל אונטער דער לײַטונג פֿון יוליוש אַסטערוואַ אויפֿפֿיהרען סלאָוואַצקיס 5־אַקטיגע טראַגעדיע „מאַזעפּאַ".

ווידער א באַנדיטן-אָנפאַל

נישט נאָר עס מעהרען זיך באַנ־דיטען-אָנפאַלען, נאָר עס איז געוויינ מען זאָל בײַ זיך טראָגען אײַנצעלנע זלאָטעס, כּדי שוין נישט צו זײַן זיכער פאַר רויבער.

אזוי איז געשעהן מיט א געוויסע װלאַדיסלאַװ אָשובקאַ, וועלכע איז בײַ 2. אָנאָנפאַל בעפאַלען געוואָרען דורך באַנדיטען. זײַ האָבען בײַ איהר צוגע־רויבט 23 זל. פּאָליציי האָט שנעל געפּאַקט בײדע רויבער, יאַקובטשיק און ניעזאַביטאָווסקי. בײדע זענען אַרעס־טירט.

———

בשטראָפט אַנ׳טנדטעק

דער לובאַרטאָװער סטאַראָסטאַ האָט פאַר־משפּט אויף 20 זל. שטראָף און 2 וואָכען אַרעסט דעם ענדעקישען טהוער. שעפּאַנסקי פאַר פיהרען א אומלעגאַלע פערזאַמלונג. שעפּאַנסקי האָט דערלאַנגט אַן׳אונקלאַגע אין קרײַזגעריכט און אויפגעוויזען, אז די פערזאַמלונג איז געווען א לעגאַלע, ווײַל ער אַלס פאָרזיצענדער, האָט געקענט אַלע בע־טײליגטע אין דער פערזאַמלונג.

דאָס קרײַזגעריכט האָט אַרויסגעטראָגען א בעפרײַאונגס-אורטייל.

———

אכטונג הויזווירטעז!

זונטאָג דעם 29-טען ד.ח. 11 אַזײַגער קומט פאָר אין אײגענעם לאָקאַל א

אויסערג. אלגעמיינע פערזאמלונג

מיט פאָלגענדען טאָג-אָרדנונג: 1) פאָרלעזען דעם אָקולניק פון דער צענטראַלע אין װאַרשאַ וועגען דעם רעזולטאַט פון די אינטערווענצען אין מיניסטעריום וועגען: א) בעפ־רײַען פון שטײַער די לײדיגע לאָקאַלען און פון נישט אײַנקאַסירטען דירה-געלדר, ב) ענ־דערען די פעראָרדנונג פון ארבײַטס-מיניסטער וועגען אָבצאָהל פאַר בענוצען וואַסער אין די נישט קאַנאַ יזירטע הײַזער א.א.וו. 2) בעהאַנדלען דעם פאָרשלאַג פון שטאַדטישען קאָמיטעט פון ל.א.פ.פ. מיר מאַכען אויפמערקזאַם אויף דער וויכטיגקײַט פון טאָג־אָרדנונג און דעריבער איז נויטוועניג אז יעדער הויזווירט זאָל אויף דער פערזאַמלונג אומבעדינגט אַנוועזענד זײַן.

די פערוואַלטונג

רייזע-ביורא „ארביס"

קראַקאָווסקא 29 טעל. 64

א ביליגע רייזע קיין ווארשא

רייזע אין בײדע ריכטונגען 3-טע קלאַס 10 זל.

אָרויספאָהר פון לובלין מיטוואָך ד. 1-טן ק.ח. 540 פריה. אַרויספאָהר פון װאַרשא זונטאָג, דעם 5 טען 19 אָוו.

אײַנשרײַבונגען נאָר אין „אָרביס". עס יוערט געבעטען פערשרײַבען זיך וואָס פריהער. אין פאַלס עס וועט נישט זײַן קײַן 250 פערזאָן וועט די רײַזע קאָסטען 14 זל.

תנועת „תורה ועבודה" בלובלין צעירי והחלוץ המזרחי

מאָרגען, שבת פּינקטליך 2 נ.מ. קומט פאָר אין לאָקאַל לובאַרטאָװסקא 8

אשיחת חברים א.ד.ט. „די אויפגאַבען פון החלוץ המזרחי אין איצטיגען מאָמענט"

חברים און סימפּאַטיקער קומט פּינקטליך

גלײַכצײַטיג מעלדען מיר, דאָס אין אונזער לאָקאַל איז טעטיג א לעזע-זאַל פון דער גאַנצער יודישער און העברעאישער פרעסע פון 7—10 אָוו.

הוועד.

הסתדרות „תרבות" ניעצאלא 6

אכטונג! די למודים אין די

העברעישע אווענט-קורסן (שעורי ערב)

בײַם היגען „תרבות" הויבען זיך אָן מיטוואָך דעם 1-טן אין לאָקאַל פון „תרבות" ניעצאַלא 6 אינפאָרמאַציעס און אײַנשרײַבונגען אין סעקרעטאַריאַט פון דער שול פון 6 ביז 8 אָוונט

עס ווערט אויך געעפענט א בעזונדער קורס פאַר מוטערס.

די קורסען ווערען געפיהרט דורך די לעהרער-קרעפטען און לײַטונג פון דער „תרבות-שול" פרײַזען פון 1.50 ביז 2 זל. מאָנאַטליך.

הוועד של הסניף „תרבות" בלובלין.

אויפקלערונג פון בויקאט-קאמיטעט וועגן פיקלינגען

אַלע געשעפטען וועלכע קויפען, פיקלינגען ווערען אויפגעפאָדערט אַזעל־כעס נישט צו קויפען, ווײַל לויט א בעקומענע אויפקלערונג פון װאַרשאַווער צענטראַלן בויקאָט-קאָמיטעט ווערן די פיקלינגן אויסגעאַרבײַט פון דײַטשע הע־רינג און כל-זמן די צושטעלער וועלן נים האָבען קײַן צײַגניש פון בויקאָט-קאָמי־טעט, אז זײַער סחורה אונטערליגט נישט דעם בויקאָט. טאָר מען בײַ זײַ נישט קויפען, כּדי אויסצומײַדען די אונאָנגענעהמליכקײַט פון פערקויפען דײַטשע סחורות.

אויפפאָדערונג פון בויקאט-קאמיטעט

דערמיט פאָדערען מיר אויף די פאַבריקאַנטען, סוחרים און האַנדווערקער וועלכע בעזיצען דײַטשע סחורות זיך צו מעלדען ביזן 30-טן ה.ח. אין בויקאָט קאָמיטעט, כּדי די סחורה צו רעגיסטרירען.

דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג יעדען טאָג פון 6—7 אָוונד.

בויקאט-קאמיטעט בײַם סוחרים-פעראײַן אין לובלין

וויכטיג

פאר די וואס פאהרען אויף סטודיום נאך אויסלאנד

די צענטראַלע אַקאַדעמישע אינפאָרמאַצ־יאָנס-ביוראָ װאַרשאַ, מיראָווסקא 3 מאַכט בעקאַנט, אז אויפן גרונד פון די נײַע פאַר־שריפטען מוזען סטודענטען, וועלכע פאָה־רען דאָס ערשטע מאָל אויף סטודיען קײַן בעלגיען, דורכמאַכען אין בעלגישען קאָנסו־לאַט א עקזאַמען פון דער פראַנצויזישער, אָדער פלעמישער שפּראַך.

די געהעריגע אינפאָרמאַציעס וועגען דעם עקזאַמען ערטײלט די אויבענדערמאָנטע ביוראָ אומזיסט.

אונטער די רעדער פון צוג

בײַ דער באַהן-ליניע איז אונטער די רעדער פון צוג אַרונטערגעפאַלען די 10-יעהריגע קריסטינאַ באַטשעק און דערהרגעט געוואָרען.

ארעסטירט א גנב׳טע

די פּאָליציי האָט אַרעסטירט די פראָפעסיאָנעלע גנב׳טע סטעפאַניאַ לאַ־טאַ פון העלענאָוו, וועלכע האָט לעצ־טענס צוגעגנבעט ביזשוטעריע בײַ צביה בערגער. די גניבה האָט זי פערקויפט א געוויסען הערש גאָלדשול, שראַגע 7. ער איז אויך צוגעצויגען געוואָרען צו געריכטליכע פעראַנטוואָרטליכקײַט.

פון „אפאללא"

דער אינטערנאַציאָנאַלער געריכט פאַר פילם-קאָנקורס האָט בעשאָנקען מיט א גאָל־דענעם מעדאַל דעם פילם „אושמיעך שטשענשטשא" מיט נאָרמאַ שערער.

דער דאָזיגער פילם, וועלכער האָט אין לעצטען יאָהר ערוועקט אזא געזאָלדיגע פער־אינטערעסירונג, ווערט אין די נאָהנטסטע טעג דעמאָנסטרירט ווערען אין קינאָ „אַפּאָללאָ".

פון „פאלאס"

אין קינאָ „פּאַלאַס" ווערט דעמאָנסטרירט דער בעריהמטער פראַנצויזישער פילם „ליי־בעס דעמאָן" מיט בריגידא העלם אין דער הויפּט-ראָל.

נאָך די פילם-סעאַנסען ווערט אויסגע־פיהרט א רעוויוע א.נ. „לאַנגזאַם און שטיל" מיט אַנטײל פון א ערשטקלאַסיגען אַנסאַמבל דער עולם ווײַלט זיך הערציג.

שיך און קליידער פאר יוד. קינדער

פרוי ד״ר צוקער צאָהלט אײַן 5 זל. און רופט אַרויס די ה״ה: ישעי׳ פראַש־קער, מאיר קורלאַנדער, ליב אונגער, לײַביש פעלד, ישראל העכטענקאָפּ, אליי׳ אשפּיס, זלמן ראָזענבוים, שלמה זאַקרויטשיק, יצחק צוקער, אלעזר ברע־נער און אַברהם זילבערבערג.

48 שעה הייץ

ווער עס ביליך שטעלען אײַוועגס אָדער קעכען זאָל קומען בעקוקען די קאַכעל פון בעסטען קוואַליטעט, וועל־כע האַלטען הייץ במשך 48 שעה, צום פאַבריקס פאָרשטעהער אויף זלאָטע 2 וו. 8 און אינפאָרמירען זיך די פרײַזען.

שוין איבערצוגעבען

א פיוויארניע

מיט אַלע אײַנריכטונגען. ערקיגדיגען זיך אויפ׳ן אָרט קראַוויעצקע 2

פאר 15 גר.

האַסט אויסגעצײַכענט א קאַלטער אויף שמײַכעלע די פּרעלניע

„שניעשקא" אַרכידיאַקאָנסקא 5

פיליע: קראַק.-פּאָרשטאָדט 49

דער ראדזימינער רבי קראנק

וואַרשא, 26. זײַט אײניגע טעג ליגט דער ראַדזימינער רבי ערנסט קראַנק. נעכטען איז בײַ זײַן בעט פאָרגעקומען א קאָנסיליום פון עטליכע אָנגעזעהענע דאָקטוי־רים, וועלכע האָבען פעסטגעשטעלט, אז בײַם רבין האָט געפּלאַצט אַן אָדער אין קערפּער.

די דאָקטוירים גיבען האָפנונגען, אז דער רבי וועט שנעל געזונד ווערען.

ארקעסטער-קאמיטעט בײם „מארגנשטערן"

זאל פון האנד. אנגעשט. לובארטאָווסקע 24.

איינלאדונג

מיר לאַדען אײַך אײַן שבת דעם 4-טן נאָוועמבער 1933 צום גרויסן

! ראוט

אָנהויב 10 אָוונד. אײַנגאַנג דורך אײַנלאַדונגען

באַמ.: דער זאַל וועט דעקאָרירט ווערען דורך דער פירמע ל. ווײַנבוים קראַקאָווסקע 7. — — די גאַנצע הכנסה אויף מוזיק אינסטרומענטען. דער זאַל וועט אילומינירט ווערען מיט עלעקטרישע לאָמפּען פון דער פירמע „לומען" קראַקאָווסקא 26.

Gabinet kosmetyczny

został otwarty przez rutynowaną specjalistkę

Krak.-Przedm. 48 m. 3

„כאלווע"

די ביליגסטע קוועלע פון כאַלוועס איז

לובארטאווסקי 12

(פראָנט)

אבצוטרעטען

א דירה פון 3 צימערען

מיט א קיך און מיט אַלע בעקוועמליכקײַטען אין „סטולדאָס" פּראָבאָסטווע 19 אויף דעם 3-טען שטאָק. געדאַרף צו ווערען בײַ ה׳ חיים אין זעלבען הויז.

בעקאַנטמאַכונג

! די געזעלשאַפט

„לינת הצדק"

לובארטאָווסקא 15

גיט אַרויס קוויטלעך צו דאָקטוירים און פעלדשערס. באָרגט אויס פערשידענע כלים פאַר קראַנקע, שיקט משמורים צו נעבטיגען, ווי אויך גיט אַרויס קוויטלעך אויף פערשידענע אַנאַליזען.

די פערוואַלטונג.

א לאקאל

פון דער גער. 8-קל. גימנאַזיע פון ה׳ גלאַו־בערג פון 9 צימערען ווי אויך א זאַל פון 18 מעטער און 10 פון א גער. קינאָ און א געדעלב מיט 3 הינטעהויזער ווי אויך פער־שיעדענע דירות. אינפאָרמירען זיך בײַ יוסף פרײַלעך שז.-דוסקא 20.

גרויסער קינאָ-טעאַטער

סארמא.

א גרויסער דאָפּעלטער פּראָגראַם

ערשטער פילם

דער נײַעסטער גרויסער שלאָגער פול מיט עמאָציע א. נ.

W tajnej służbie

מיט בעאָרג ראַפּט אין דער הויפּט-ראָל

צווייטער פילם

א זעהר פיקאַנטע טשעכישע קאָמעדיע

Prawo do grzechu

אין די הויפּט-ראָלען ערשטקלאַסיגע טשעכישע אַרטיסטען.

שבת און זונטאָג אָנהויב 3.15 נ.מ.

די קאַסע איז אָפען פון 2 נ.מ.

אָנהויב 5 נ.מ. לעצטער סעאַנס 10 אָוו.

שבת און זונטאָג אָנהויב 3.15 נ.מ.

אהארציגען דאנק

דעם חשובן ד״ר קורלאַנדער פאַר זײַן באַמיהען זיך בײַם אויסהײַלען מײַן טאָכטער ווי אויך מײַן שוויגער רבקה קופערמאַן פון א געפעהר־ליכע קרענק, זאָל איהם גאָט דערפאַר געבען מזל און גליק.

שמואל גאָלדבוים.

ביליג און רעיעל

קויפט מען

קאסמעטישע און זייף-ארטיקלען

נור אין הער פירמע

„SANTÉ" (wł. G. Temkin)

Krak:-Przedm. 23

קלאַנג-קינאָ

„פאלאס"

שפּיטאַלנא 11

היינט א גרויסער קונסט-קלאַנג-פילם פון דער פראַנצויזישער אויסאַרבײַטונג „נעראָ-פילם" א. נ.

Demon miłości

אין די הויפּט-ראָלען די קעניגין פון עקראַן בריגידא העלם און סאָקאָלאָוו.

איבערן-פּראָגראַם קלאַנג-ציגאַנען אויף דער סצענע

אויפטריטען פון נײַ-אַנגאַזשירטע אַרטיסטען אונטער דער לײַטונג פון מיכאל ראַנעצקי אין א רעוויו א.נ.

„פּאָמאַלאַטקאַ פּאָציכאַטקאַ"

אָנהויב יעדען טאָג 5 נ.מ.

שבת און זונטאָג 2.30 נ.מ. הנחה-פרײַזען

די פרײַזען פון 54 גר. אָן

שבת און זונטאָג אָנהויב פון 1-טען סעאַנס 2.30 נ.מ. פרײַזען אויף דעם נאָכמיטאָג־סעאַנס (פילם און רעוויו) נאָר 25 גר.

Wydawnictwo Sp. z o. odp. Red. odp. H. Kohen.

Dodatek Nadzwyczainy „Lubl. Tugblat" 246a .10 גר

לובלינער טאגבלאט

אבאנעמענטס-פרייז אין לובלין א חודש 3 זל. פראווינץ א חודש 4 זל.
אנאנסען-פרייז: (א מילימעטער-שורה) 1-טע און 4-טע זייט 10 שפאלטען, אין טעקסט 5 שפאלטען, 1-טע זייט 33 גראשען, אין טעקסט 60 גראשען, 4-טע זייט 24 גראשען
פרייטאג און ערב יום טוב 50 פראצענט טייערער.

זעכצענטער יאהרגאנג

פרייטאג פ' לך לך ז' חשון תרצ"ד 27 Październ. 1933
אדרעס: לובלין, קרולעווסקא 13, טעלעפאן 920, פאסט-פאך 15.
Adres redakcji i administracji: Lublin Królewska 13 tel. 9-20

עקסטרע טרויער אויסגאבע

צוליעב דער שווערער אבידה, וועלכע האט איינגעהילט אין טרויער דאס גאנצע לובלין האט דער לובלינער ראבינאט בעשלאסן אויפצופאדערן אלע לובלינער יודן

צו שליסען די געשעפטען, אבצושטעלען די ווארש־טאטען, נישט האנדלען און נישט ארבייטען צוויי שעה

היינט פון 11 ביז 1 בייטאג

כל ראש לחלי, — וכל לבב דוי!

עומדים אנו עתה פנינו לקראת צלמות הנורא והאיום!

גלה כבוד מישראל כי נלקח ארון ברית ד' – הוסרה עטרה מראש כל אדם

נלקח מאתנו בשנת הארבעים ושש לחייו מנהיגנו, ראש שבטי ישראל, לב האומה, דמות האדם בצלמו – צלם אלקים, מאיר עיני הגולה, שר ישראל, רכבו ופרשיו, גאון עולם, מופת דורו, קברניטו, יועצו, ומשרתו, עבד ד' נאמן ומסור לעדתו, בנפשו לבו ומאודו, ראשית ישראל ותפארתו — רשכבה"ג, שר התורה אדוננו מורנו ורבנו הרה"ג ר'

מאיר שפירא זצ"ל

האב"ד ור"מ דק' לובלין יצ"ו

יוצרה פועלה מיסדה משכללה מנהגה הרוחני מפרנסה הגשמי ראשה ורבה של

הישיבה הקדושה העולמית ישיבת חכמי לובלין

זכר עשה לנפלאותיו פעולתו עומדת לעד

יום לוית מנוחתו כבוד הוקבעה על יום א' וירא

ע"פ דרישת גדולי וגאוני זמננו אשר מכינים עצמם לבא לחלוק לו כבודו האחרון

קרעו לבבכם ועל בגדיכם

גאַנץ לובלין רייסט קריעה!

די שרעקליכע אומגליקס־נאַכט. — ווי אַזוי איז פאָר־געקומען די פטירה. — ערב דער גרויסער לויה.

600 רביים און רבנים פאָהרען אַרויס קיין לובלין

לובלין אין טרויער

נפטר געוואָרען דער לובלינער רב. אַזוי פלוצלינג, אַזוי שרעקליך, אַזוי וועהטאָגליך.

שווער איבערצוגעבען דעם רושם, וואָס דאָס האָט געמאַכט אין שטאָדט.

בעת מיר שרייבען די דאָזיגע שורות גלויבט מען נאָך נישט אין שטאָדט, אַז דאָס דאָזיגע אומגליק איז טאַקע געשעהן. מענשען ווערען ערשיטערט ווי בעת אַ פלוצלינגער נאַטור־קאַטאַסטראָפע. לויפט מען, פאָהרט מען אַראָב צו דער ישיבה. און דאָרט ערשט איבערצייגט מען זיך, אַז דאָס איז נישט קיין חלום, אַז לובלין האָט טאַקע אין דער נאַכט פון דאָנערשטאָג אויף פרייטאָג בעקומען אַזאַ שווערען קלאַפּ.

ווען איז עס געשעהן

דאָס שרעקליכע אומגליק איז געשעהן 4 פאַרטאָג.

לובלין האָט כמעט ווי נישט געוואוסט, אַז איהר גרויסער רב איז קראַנק. דינסטאָג האָט דער רב פלוצלינג בעקומען אַן אַנגינע. ער האָט זיך דערפון נישט געמאַכט און הגם מיט אַ געהעכערטע טעמפּעראַטור האָט ער זיך ווייטער פאַרנומען מיט די למודים אין דער ישיבה, מיטוואָך פריה האָט ער שוין אָבער געמוזט בלייבען ליגען אין בעט. די אַרויסגערופענע דאָקטוירים האָבען פעסטגעשטעלט, אַז דאָס איז אַ געוועהנליכע אַנגינע. דאָנערשטאָג האָט זיך די אַנגינע פאַרשאַרפט, די מאַנדלען און האַלז פאַרגרעסערט, די טעמפּעראַטור איז געוואַקסען און דעם חולה איז געוואָרען שווער צו רעדען. עס איז אָבער נישט געווען קיין שום סמנים, וועלכע זאָלען אַרויסרופען בעאונרוהיגונגען ביי די אַרומיגע. דער רב אַליין איז געווען ביים פולען בעוואוסטזיין און דאָנערשטאָג אָוונט האָט ער זיך געהייסען איבערטראָגען פון זיין שלאָף־צימער אין דעם אויפנאַהמס־זאַל פון דער ישיבת חכמי לובלין

די לעצטע מינוטען פון חולה

ביים חולה זיינען געווען אַלע נאָהנסטע פון דער ישיבה. וועלכע זיינען די גאַנצע צייט קיין רגע נישט אָבגעטרעטען פון זיין בעט. אַרום 12 ביינאַכט איז קיין לובלין געקומען דער ה׳ שמואל אייכענבוים און גלייך צוגעפאָהרען צו דער ישיבה. דער רב האָט זיך מיט איהם שטאַרק דערפרייט. עס זיינען אויך נאָך געווען צוויי דאָקטוירים. און נאָך אַלץ איז קיינעם נישט איינגעפאַלען, אַז די קאַטאַסטראָפע איז נאָהנט. גראָד איז נעכטען קיין לובלין אָנגעקומען אַ בריעף פון דער לאָדזער קהלה וועגען ענין רבנות. דער בריעף איז נישט געעפענט געוואָרען. ה׳ אייכענבוים האָט גענומען דעם בריעף אין האַנד און זיך דורכגעשמועסט מיטן רב, ערקלערענדיג איהם, אַז לובלין וועט בשום אופן נישט מסכים זיין, אַז דער רב זאָל פערלאָזען די שטאָדט, דער רב האָט איהם וועגען דעם ענין נישט געוואָלט שמועסען, בפרט ווען עס איז איהם אַלץ שווערער געוואָרען צו רעדען. מען האָט גערעדט וועגען אַרויסרופען ספּעציעלע דאָקטוירים פון וואַרשא, וואָס דער רב האָט געענטפערט, אַז מען דאַרף נישט.

נאָך 12 ביינאַכט

נאָך חצות האָט דער חולה בעקומען פלוצלינג אַן אַנדערע מראה. דער וויצע־פּרעזעס האַלבערשטאָדט און ה׳ שטשאַראַנסקי האָבען געפרובט פערלעשען די לאָמפּ, מיט דער האָפנונג, אַז אפשר וועט דער רב אנטשלאָפען ווערען. דער רב האָט דאָך שוין צוויי מעת לעת קיין אויג נישט צוגעטוהן. דער רב האָט אָבער אויפ׳ן וואונק געגעבען צו פערשטעהן, אַז ער וויל עס זאָל זיין ליכטיג אין שטוב, צוגעבענדיג, הלוואי וואָלט איך געקענט אנטשלאָפען ווערען.

„טרינקט קינדער לחיים"!..

אין פלוצלינג האָט רב בעקומען ביגע.

לשון. — „טרינקט קינדער לחיים!

געוואונקען מיט די הענד און אַזוי ה׳ אייכענבוים האָט גראָד געהאַט

אַרום צוגערופען צום בעט אַלע שטו־ מיט זיך בראַנפען, האָט מען געעפנט

דאָס פלעשל אָנגעגאָסען גלעזעלעך און די דערוואַקסענע צוזאַמען מיט די עלטערע תּלמידים, וועלכע זיינען נישט אָבגעטרעטען פון שנ״ב האָבען אָנגעגאָסען גלעזעלעך. דער רב האָט זיי אַלע דערלאַנגט די האַנד און זיי געזעגענט.

— לחיים רבי!

און פלוצלינג — אַ הוסט, עפּעס אַזאַ אויכטע לישער אַזאַ מוראדיגער הוסט. דאָס בלוט איז ביי אַלעמען פערגליווערט געוואָרען. מען איז צו צום בעט אַ קוק געכאַפּט אויפ׳ן חולה און —

נישטאָ שוין מ הר דער לובלינער רב.

אַלע, צוזאַמען מיט די עטליכע צענדליג תּלמידים, וועלכע האָבען גע־וואוסט אין שטוב און אין קאָרידאָר זיינען אויסגעבראָכען אין אַ יאָמערליכען געוויין, מאָמענטאַל האָבען זיך אויפגעכאַפּט אַלע איבעריגע תּלמידים פון קליין ביז גרויס און מיט אַ שרעקליך געוויין געוואָרפען זיך צו דער ערד.

———

דער נפטר איז אַראָבגעלייגט געוואָרען אויף דער פּאָדלאָגע בעדעקט מיט אַ שוואַרץ טוך, אונטערגעלייגט עטליכע שטרוי, אַרומגעשטעלט פיל ליכט און אַלע האָבען גענומען זאָגען מעבור יבוק.

גלייכצייטיג האָט דער רב׳ס קאַנצעלאַריע זיך געשטעלט טעלעגראַפישען און טעלעפאָנישען קאָנטאַקט מיט אַלע שטעדט אין פּוילען.

צוויי לויה־קאָמיטעטען

עס האָבען זיך תיכף געמאָלדען צוויי לויה קאָמיטעטען, איינער פון די חשובי העיר און איינער פון די תּלמידים. לכתחילה האָבען די קאָמיטעטען געהאַט בעשלאָסען, אַז די לויה זאָל פאָרקומען נאָך היינט פרייטאָג, מען האָט זיך אָבער טעלעפאָניש פערשטענדיגט מיט פערשידענע אָנגעזעהענע רבנים און רביים און לויט זייער אויפטראָג איז די לויה אָבגעלייגט געוואָרען ביז זונטאָג.

טרויער־זיצונג פון קהלה

אין דעם מאָמענט ווען מיר לאָזען אויס די ביילאַגע ווערען אין קהלה־ראַט געמאַכט פאָרבערייטונגען צו אַ טרויער־זיצונג.

אין זאַל זיינען שוין פערזאַמעלט די פּרעזעסען זילבער און לעווינסאָן לובל. רבי, ביאַלער רבי, טריסקער רבי און אַלע אַהן אויסנאַהם פּרנסים צוזאַמען מיט די פערוואַלטונגס־מיטגלידער פון דער קהלה, עס זיינען אָנגעצינדען די לאָמפּען, עס ברענען ליכט און שטיקענדע טרעהרען מאַכען אונמעגליך אָנצוהויבען די זיצונג.

———

עס ווערען ערוואַרט דאָס אָנקומען פון צענדליגער רבנים און רביים. דערינטער אויך אַלע גדולי הדור, סיי דער גערער, אַלעקסאַנדרער, טשאָרטקאָווער און אַנד.

שוין ביז איצט זיינען פון דער ישיבה אָנגעקומען און אויסגעשיקט געוואָרען ביז טויזנד דעפּעשן.

———

ווייטערע פּרטים אין זונטאָגדיגען נומער פון לובל. טאָגבלאַט.

וואו וועט זיך געפינען דער קבר

בעת מיר שרייבען די דאָזיגע שורות קומען פאָר בעראַטונגען פון די לויה־קאָמיטעטען מיט די ראשי העדה וועגען אָרט וואו עס זאָל זיך געפינען דער קבר פון נפטר. פערהאַן אַ פּראָיעקט, אַז דער קבר זאָל זיך געפינען אויפ׳ן גאָר אַלטען היסטאָרישען בית עולם (אויף וואַלנע).

דאָס וועט דעצידירט ווערען אויף דער איצטיגער זיצונג פון קהלה־ראַט.

דער רושם אין לאַנד

נישט ווייניגער ווי אין לובלין האָט די טרויעריגע ידיעה געמאַכט אַ איינדרוק אין גאַנצען לאַנד. עס טעלעפאָנירט וואַרשא, לאָדז, קראָקוי, לעמבערג, ווילנע, ביאַליסטאָק, און פרעגט אויב די ידיעה איז ריכטיג, מען וויל נישט גלויבען. פון דער אַרומיגער פּראָווינץ האָבען שוין אָנגעהויבען קומען דעלעגאַציעס קיין לובלין.

אין גאַנצען לאַנד האָט מען זיך דערוואוסט וועגען דער פטירה פון רב דורכ׳ן ראַדיאָ.

Wydawnictwo Sp. z o. odp. ... Red. odp. H. Kohan.